No. 1542

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1852

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 17 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 Mei.

Wij hebben reeds in ons nummer van heden gemeld, dat de twee wetsontwerpen voor de regterlijke organisatie door den minister van justitie zijn ingetrokken, nadat art. 1 met 44 tegen 15 stemmen was verworpen. De meerderheid tegen het ontwerp zou nog grooter geweest zijn, hadden niet sommige leden vóór art. 1 gestemd alléén om te doen zien, dat zij het behoud van den Hoogen Raad willen. En ware de stemming geschied over eene motie van orde in plaats van over een artikel, waarbij allen, die de voordragt afkeurden, eene vrije stem konden uitbrengen; dan ware welligt de minister met zijne wet alleen blijven staan.

In den aanvang zijner rede, gisteren uitgesproken, beklaagt zich de minister bitter over de aanvallen, die zijne ontwerpen te verduren hebben. Zijn die aanvallen onbillijk? Wij begrijpen 't, dat de minister zich daarmeê vleit. Maar als hij zich zoo zeer beklaagt over hetgeen hem te beurt valt, dan herinneren wij ons nog [illegible] tijd, toen de minister zelf op de [illegible] der oppositie [illegible], de eenige ministers van die dagen deerlijk en [illegible] hoogte havonde, en onwillekeurig komt ons het denkbeeld voor den geest, dat de minister de *poena talionis* ondergaat. Overigens, wanneer zijne organieke ontwerpen zoo weinig bijval vinden, dat daarvan geen enkel is tot stand kunnen komen, dan kan zulks niet worden toegeschreven aan vooringenomenheid tegen zijn persoon, die steeds hoffelijk is behandeld en gespaard, en [illegible] de rede niet gezocht worden buiten zijne ontwerpen, die bleken te blijven beneden hetgeen men regt had te vorderen.

De minister heeft gisteren evenwel met veel talent zijne onhoudbare voordragten verdedigd, en naar onze meening op nieuw het bewijs geleverd, dat een welbespraakt advokaat daarom nog geen wetgever is, eene waarheid, welke de parlementaire begrippen van onzen tijd niet genoegzaam schijnen te waardeeren.

De minister heeft in de eerste plaats de onvolledigheid, aan zijne voordragten toegeschreven, weersproken, en daarin vooral gezien — wij gelooven dat hij zich niet geheel vergist — de questie der plaatselijke belangen, die zich verschuilt achter de questie der niet ontvankelijkheid. Tot verdediging van het beginsel, dat de Hooge Raad moet blijven een hof van kassatie in burgerlijke zaken, beriep zich de minister op de redevoering van den heer Borret, die, naar de overtuiging des ministers, deze zaak zoo heeft toegelicht, dat daaromtrent na zijne rede geen twijfel meer bestaan kan, en op de getuigenis van wijlen Mr. Asser, dien hij als eene autoriteit doet gelden.

De tweede hoofdquestie hier besproken betreft het *hooger beroep in kriminele zaken*, welke questie niet slechts naar zijne overtuiging alleen is geregeld, maar tevens en die van bevoegde autoriteiten, als zijn de heeren van Rappard, Asser en de Pinto. De minister treedt verder in veelvuldige beschouwingen omtrent de bezwaren tegen deze twee hoofdbeginselen ingebragt, en neemt de gelegenheid te baat, om een woord tegen de aangeprezen *jury* in het midden te brengen, die hij niet wenschelijk acht. Hij verdedigt verder de referendarissen en kantonnale kommissarissen, ofschoon hij verzekert niet daarvan zijn ontwerp afhankelijk te maken. Overigens verklaart hij zich bereid, om door amendementen mede te werken tot verbetering van zijne voorstellen, daarvan slechts één punt uitzonderende. Hij is namelijk in gemoede overtuigd, dat de Hooge Raad niet kan, niet mag worden aangewezen als hof van appel. Mogt de Kamer dit anders beslissen, dan zou hij zijne demissie nemen.

De heer Groen van Prinsterer heeft de diskussie kort en bondig geresumeerd in eene redevoering die, gelijk dikwerf met den vernuftigen spreker het geval is, vol geest en satyre was. Hij heeft den nagel op den kop geslagen, als hij zeide dat de zaak door twijfelarij wordt overheerscht, dat ieder zijn eigen systeem heeft, en dat moeijelijk twee regtsgeleerden worden aangetroffen, die het op één beginsel volkomen eens zijn. Hij acht daarom eene wet op de regterlijke organisatie onmogelijk en geeft dienvolgens aan de Kamer den raad: »verwerpt art 1, schaft art. 5 der addit. artikelen op dat punt af, en brengt er eene *clausule* in, dat in de eerste jaren over de regts-organisatie niet mag worden gesproken.”

Na eenige bemerkingen van den heer van Eck worden de algemeene beraadslagingen gesloten en komt art. 1 in diskussie, hetwelk met groote meerderheid wordt verworpen.

Slechts zeldzaam wordt acht gegeven op Oostenrijk's inwendigen politischen toestand. Zijne organen laten zich daar weinig over uit. En wanneer hunne stilzwijgende berusting in den gang der zaken niet aan onverschilligheid mag toegeschreven worden, wat niet mag geschieden, dan mogen wij veronderstellen, dat de inwendige politische gesteldheid van Oostenrijk in 't algemeen als gunstig mag aangemerkt worden. Intusschen meenen wij uit enkele stemmen, die deswege uit Oostenrijk vernomen worden, te mogen opmaken, dat, hoe gunstig die toestand voor het oogenblik ook zijn moge, hij echter niet is zonder voor de toekomst eenige bekommerdheid te wekken.

Toen prins von Schwarzenberg in het ministerie trad, had hij zich een tweevoudig doel ter bereiking voorgesteld. Het eerste was, den nog voortbruisenden en in zijne wilde vaart alles vernielenden stortvloed der Revolutie tot staan te brengen, de door dien stortvloed ondermijnde dynastie te steunen en staande te houden, de stoffelijke orde te herstellen en aan de wetten op nieuw gehoorzaamheid te verzekeren; met een woord, de veldwinnende anarchie te bedwingen en de monarchie, ja, de maatschappij voor eenen algeheelen ondergang te behoeden. Dit doel nu is op de schitterendste wijze bereikt geworden. De Revolutie is te pletter geslagen; orde en regt zijn hersteld, de Keizer is weer de Keizer. Oostenrijk heeft dat aan het ministerie Schwarzenberg, of liever aan den prins von Schwarzenberg alleen te danken, die van alle gunstige omstandigheden gebruik wist te maken, met vastberadenheid besloot en met kracht ten uitvoer bragt, wat eens door hem besloten was.

Doch het was niet genoeg de anarchie geworgd en het keizerlijk gezag hersteld te hebben, — aan alle door de Revolutie wild dooreen gejaagde politische elementen moest hunne bestemming aangewezen, en zoó moest de politische orde van Oostenrijk geregeld worden. Het oogenblik echter, dat men tot het vervullen van die taak moest overgaan, was daartoe nog wel weinig geschikt. Het was nog drie weken vóór den slag bij Novara en nog zes maanden vóór de kapitulatie van Görgey en vóór de onderwerping van Hongarije, — een oogenblik derhalve, waarop nog door velen schier gewanhoopt werd aan het behoud der monarchie, en waarop van den kant der nauwelijks bedwongen revolutionnaire driften, bij den minsten tegenspoed, eene nieuwe losbarsting mogt verwacht worden. Ter voorkoming daarvan, wierp Schwarzenberg den revolutionnairen Cerberus, om althans voor eene wijle niets van hem te vreezen te hebben, de konstitutie van 4 Maart 1849 in den nog opgesparden muil — eene konstitutie, die ook aan Oostenrijk het *selfgovernment* verzekerde, waarbuiten toen ter tijde geen Staat scheen te kunnen bestaan, en die uitging van de veronderstelling, dat het onmogelijke mogelijk zou zijn; dat menschen in zake van wetgeving het zouden kunnen éens worden, die, wegens de verscheidenheid van talen, niet eens onderling hunne eigene woorden konden verstaan. Verwonderd was er dan ook niemand over, dat zulk eene onmogelijk uit te voeren konstitutie, zoodra het daartoe gunstige oogenblik was aangebroken, opgeheven en door eene andere orde van zaken vervangen werd — door eene zoodanige namelijk, die beknoptelijk aldus kan gedefinieerd worden: Centralisatie ten aanzien van alles wat het gansche keizerrijk aangaat; eene zoo veel mogelijk vrije keuze der personen, aan welken het beheer der gemeenten of der provincien opgedragen zal zijn. Met die nieuwe orde van zaken was Oostenrijk tevreden. Het beginsel der eenheid van de Oostenrijksche monarchie en der souvereiniteit bij de gratie Gods van haren Keizer, werd daarbij krachtig gehandhaafd; terwijl allen, die te regt begrepen, dat de vrijheid het allermeeste belang heeft bij eene goede administratie, veelmeer dan bij het regt van zelven wetten te mogen maken, met dankbaarheid de toezegging ontvingen, dat de provinciale en gemeentebesturen in de Oostenrijksche monarchie voortaan niet meer uit kreaturen van de Weener bureaukratie, maar uit mannen, door de meest belanghebbende personen daartoe gekozen, zouden zijn zamengesteld.

Kon nu maar op eens overal in de gansche Oostenrijksche monarchie zulk eene goede provinciale en plaatselijke administratie in 't leven worden geroepen, dan, voorzeker, zou men ver ten goede gevorderd zijn. Doch daar schuilt nu juist het kwaad, dat vele provinciale en plaatselijke administratien niet geschiktelijk kunnen zamengesteld worden uit door vrije volkskeuze benoemde personen. In die mate toch is, jaren lang, Oostenrijk door het bureaukratismus overheerscht geworden, dat, buiten de bureaukraten, er, betrekkelijk genomen, slechts weinige personen aanwezig zijn, geschikt voor openbare administratien. Het gevolg daarvan is, dat niet dan zeer tragelijk de nieuwe orde van zaken kan verwezenlijkt worden; dat het bureaukratismus heer en meester blijft van de meeste plaatsen, welke het eenmaal had ingenomen en zich daarin al meer bevestigt en versterkt; dat, uit dien hoofde, niet slechts de politische, maar ook de administratieve centralisatie gehandhaafd blijft, gelijk zij onder Metternich georganiseerd is geweest, en dat alzoo de Keizerlijke verordeningen van December ll. evenzeer eene doode letter schijnen te zullen blijven, als de konstitutie van 1849 eene doode letter gebleven is. Welke rampzalige uitwerkselen dit in zijne heerschappij gehandhaafde bureaukratismus kan opleveren, behoeft niet in herinnering te worden gebragt; 1848 staat ons allen nog levendig voor den geest.

Na eene week lang onze artikelen tegen zijn *paar opmerkingen* overpeinsd te hebben, schrijft prof. H. W. Tydeman het volgende

»*Aan de Redactie van het Handelsblad.*

»Op de vijf of zes kolommen, die de *Tijd* in zijne nummers van 3 en 5 Mei toegewijd heeft aan mijne *paar opmerkingen*, opgenomen in de Zondags-editie van het *Handelsblad* van 26 April jl., acht ik slechts dit paar aanmerkingen noodig: 1°. dat het stelsel, dat hij mij toedicht aangaande het onderwijs van staatswege »het algemeen christelijk beginsel” enz. volstrekt het mijne niet is; en ik evenmin onregt zou willen gepleegd zien jegens de Israëliten, als exceptionele scholen van staatswege opgerigt voor hen: 2°. zijn uitval tegen het slot van mijn artikel treft geen doel alzoo hij dat slot zelf studieuselijk heeft achterwege gelaten.

»L. 12 Mei 1852. »H. W. T.”

Wij stippen op deze regelen aan:

dat prof. Tydeman bij zijne meening schijnt te volharden, dat, in zake van organisatie van het Armbestuur, het voorbeeld van Zwitserland voor Nederland allezins navolgingswaardig is;

dat prof. Tydeman niet goed gelezen heeft, wanneer hij beweert, dat wij gezegd zouden hebben, dat de Staats-scholen, volgens zijn stelsel, het algemeen-christelijk beginsel moeten huldigen;

dat, blijkens het bovenstaande, prof. Tydeman het meest ingenomen schijnt te zijn met eene onderwijsorganisatie, als welke door den minister de Kempenaer, tot groote ergernis van bijna de gansche natie, voorgesteld is geweest;

dat wij, eindelijk, eerlijk teruggeven aan hem die ze ons heeft toegeworpen, de woorden, welke hij den verdedigers der godsdienstige vrijheid toevoegde en waarop zij geene de minste aanspraak hebben: »*On commence par être dupe; on finit par être fripon.*”

Er gaat bijna geene week voorbij, of men hoort van het tegenwoordig Belgisch liberalistisch ministerie eene of andere daad van willekeur, waardoor de vrijheid van het uitoefenen der liefdadigheid belemmerd of gekrenkt wordt. Nu eens zijn het de kerk-fabrieken, die onder de nietigste voorwendsels, onbekwaam ver-

klaard om de haar gemaakte legaten aan te nemen; dan weder zijn het de vereenigingen van vrome geestelijke Dochters, wier geheele leven aan de armen en aan het lijden der menschheid is toegewijd, die men kwelt met tot zelfs hare laatste penning te willen narekenen; vervolgens zijn het de weldoeners der behoeftigen, die men afschrikt en doet terugdeinzen, door de miskenning van hunnen uitgedrukten wil of door het vernietigen der voorwaarden, die zij bij hunne milde giften hadden vastgesteld, en door hun b. v. de bevoegdheid te ontzeggen en het regt te weigeren om hunne aalmoezen en giften door de hand van hunnen herder te laten uitdeelen. Zeer onlangs nog dwong men de geestelijke Zusters, die arme kinderen van de straat namen om ze door gering handwerk iets te laten verdienen en ze aldus te verzedelijken, zich uit dien hoofde van een patent te voorzien. Heden lezen wij weder van eene ministerieele beslissing in een ander geval, waarvan het ongegronde en hatelijke van zelf in het oog springt.

Pastoor Cellier vermaakt aan het Seminarie van Mechelen eenige goederen, waarvan de opbrengst moet strekken tot stichting van twee beurzen voor filosofie en theologie, ter begeving van den Aartsbisschop van Mechelen. Wat zegt nu de ministerieele beslissing? Het Seminarie mag het legaat voor de beurzen aannemen; maar de Aartsbisschop mag ze niet begeven!

Dezelfde pastoor vermaakt aan zekere kerk-fabriek 5000 fr., op voorwaarde van in den Advent zes stille missen ter eere van het H. Sakrament te doen lezen, op een honorarium van 12 fr. voor den pastoor, terwijl de rest van de rente dier som door de fabriek moest worden uitgekeerd aan de Zusters, die door den pastoor voor het onderwijs der arme meisjes van het dorp waren toegelaten. Wat zegt nu de ministerieele beslissing? De fabriek mag het legaat van 5000 fr aannemen, zij mag ook het honorarium aan den pastoor voldoen, doch vervolgens moet zij de rest van de rente dier som ter hand stellen aan het bureau van weldadigheid dier plaats, hetwelk door den minister gemagtigd wordt dat jaarlijksch overschot in ontvangst aan te nemen, — niettegenstaande er in het testament van pastoor Cellier met geen enkel woord van zoodanig bureau gerept wordt. Is dat geen heerlijk staaltje onder duizende van den echten liberalen geest van het huidige Belgische ministerie? Moet men zulke verregaande willekeur niet diep verfoeijen.

In eenen brief van de Hanoversche grenzen aan de *Deutsche Volkshalle* geschreven, leest men het volgende:

»De zwakste zijde van Pruissen was zijn konstitutioneel standpunt. Daar de protestantsche bevolking van Duitschland grootendeels aan het *rationalismus* en alzoo ook der *revolutie* is toegedaan, en het kerkelijk herstel bij haar in onafzienbare verte op den achtergrond ligt, terwijl daarentegen bij de Katholijken onmiskenbaar het *gezag* nog merkelijk krachtiger is en met geringe moeite kan hersteld worden, zoo scheen Pruissen met zijn ingebeeld beroep op de voorvechting voor het Protestantismus tegen de Katholijke Kerk reddeloos aan de revolutie te zijn vervallen. Het gansche katholijke Duitschland had daarbij tegenover Pruissen eene min of meer vijandige stelling.

»Men herinnert zich de voordeelen welke Beijeren uit die omstandigheden geput heeft. En wat is er nu gebeurd?

»Des Konings Majesteit en zijne regering — ook zij heeft daarbij wezenlijke verdienste — hebben de Katholijke Kerk vrijgesteld. »Gaat, zoo sprak als het ware de protestantsche vorst, dient God volgens uw geweten, en mij om den wille Gods." Het gevolg liet zich niet lang wachten. Het gansche katholijke Duitschland eert en bemint den Koning van Pruissen en zijne regering. Hoewel de strijd tegen meer feitelijke dan beginselmatige ongelegenheden nog moet aanhouden, gevoelen de *Katholijken van Pruissen*, vergeleken bij die der naburige Staten (Oostenrijk zelfs niet uitgezonderd, waar de Maartsche gebeurtenissen in de verdrijving der Ligoristen nog niet verdwenen zijn, en waar men het regt had geheel iets anders te verlangen en te verwachten, dan in Pruissen) *zich gelukkig;* hun kerkelijk leven schrijdt onbelemmerd voort, en ieder onderdaan, die op nieuw voor de Kerk gewonnen is, is ook aan den tuimelgeest der revolutie ontrukt. In Beijeren daarentegen is het zoover gekomen, dat welligt eerdaags de Pruissische regering hare goede diensten zal moeten aanbieden, om de Beijersche regering met de Katholijke Kerk te verzoenen."

Men schrijft uit New-York dat den 9 Mei de Bisschoppen der Vereenigde Staten te Baltimore tot een Koncilie zouden bijeenkomen. De Aartsbisschop van New-York, Mgr. Hughes, is uitgenoodigd de openingsrede voor het koncilie te houden.

Men schrijft uit Berlijn, dat er onlangs eene merkwaardige scheuring is ontstaan tusschen de *protestantsche orthodoxie*, vertegenwoordigd in de *Hengstenbergische Kirchenzeitung* van den eenen, en door de *Rhijn-Westfaalsche Synoden* van den anderen kant. Die scheuring is daarom te merkwaardiger, omdat zij analogie heeft met het verschil tusschen de nieuw-Pruissische en oud-Pruissische partij op politiek terrein, en de leiding der partijen in den kerkelijken zoowel als in den politieken strijd zoo tamelijk in handen van dezelfde personen is.

Men schrijft ons uit St.-Michiels-Gestel, dd. 13 Mei het volgende:

»Heden namiddag is door onzen Waardigen Regent, den Zeer Eerw. heer J. H. Smits, op verzoek van Zijne Doorl. Hoogw. Mgr. den Bisschop van Gerra, Vikaris-Apostoliek van 's Bosch, onder de gebruikelijke plegtigheden, de *eerste steen* gelegd van het *Pensionnaat*, dat op den Ruwenberg wordt opgerigt. Al de professoren van het klein seminarie waren met hunne studenten tegenwoordig. In eene hartelijke toespraak verwelkomd op het *Werk* door den aannemer, den heer Aders, ving de plegtigheid aan, na afloop waarvan de Eerw. grijsaard de vergaderde menigte eenige woorden toesprak, die inderdaad treffend waren. Nu juist 50 jaren werkzaam als opvoeder van de kweekelingen voor het Heiligdom, juichte hij thans, de daarstelling te mogen beleven van een Instituut, het voorwerp steeds zijner vurige wenschen, dat zoo heilrijk in de behoefte voorzien zou, die hij altijd gevoeld had; zulks te meer, wijl het tot stand kwam ter plaatse, waar de geest van den onvergetelijken den Dubbelden nog scheen om te zweven, en was ondernomen onder de bescherming van den ijverigen nieuwen kerkvoogd, wiens talrijke ondernemingen door Gods Voorzienigheid tot heil van Nederland op eene zoo wonderdadige wijze worden gezegend.

»De Liedertafel van het seminarie voerde gedurende de plegtigheid met haar gewoon succes, onder de leiding van den Eerw. heer Schutjes, eenige gezangen uit."

Men schrijft ons uit 's Gravenhage:

»Ofschoon de dagbladen dezer dagen gemeld hebben, dat de minister van marine zijne bijzondere tevredenheid betuigd heeft, over het aan de adelborsten gegeven onderwijs, hunne verpleging, tenue enz. bij gelegenheid van Z. Exc. onverwacht bezoek te Breda, zoo is alhier een gerucht in omloop daarmede geheel in strijd. Althans de commissie moet van gevoelen wezen, dat de adelborsten te Breda niet blijven kunnen, en dat, hoe korter hun verblijf aldaar nog duurt, hoe beter het voor die aanstaande zee-officieren zijn zal. Men verhaalt verder, dat de leden der commissie het evenwel geenszins eens zijn over de plaats, die gekozen behoort te worden. Eenstemmig zouden die leden van oordeel wezen, dat het instituut op eene plaats, die zoo veel mogelijk centraal punt behoort te worden gevestigd, waarmede de communicatie te allen tijde gemakkelijk is, en aan eene rivier in de nabijheid der zee of aan zee gelegen. De kosten, welke die nieuwe vestiging zou na zich slepen, moeten het bezwaar wezen waarvoor de commissie tot nog toe is blijven staan." (*Amst. Ct.*)

Men leest in de *Idiër*:

»De oud-gouverneur, baron van Raders, is den 3 April jl. met Z. M. brik *Sperwer* van Paramaribo naar Curaçao vertrokken, om van daar af te halen zijne dochter, mevrouw de douairière Rengers en vervolgens de reis voort te zetten naar Nederland."

Eergisteren, 13 Mei, trad Z. H. Pius IX in zijn 60ste levensjaar. Hij werd geboren in 1792.

Te Rotterdam zijn tot leden der Kamer van Koophandel en Fabrijken verkozen, bij herstemming, de heeren: F. W. C. Blom, D. P. van Wageningen, J. R. Veder en W. Suermondt Bz.

Z. M. benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw de heeren J. Homan, lid van de Gedeputeerde Staten der provincie Groningen, president van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Groningen; Mr. C. J. van der Veen, lid der Gedeputeerde Staten van Friesland; Jhr. Mr. P. B. J. Vegilin van Claerbergen, lid der Gedeputeerde Staten van Friesland; en Dr. N. Ypeij te Leeuwarden; alsmede tot prokureur bij de regtbank te 's Gravenhage, Mr. H. Reijers, thans prokureur bij de regtbank te Hoorn.

Het *Staatsblad* n°. 77 bevat de wet, houdende naturalisatien van Friedrich Ludwig Imthurn, Charles Guillaume Auguste von Leschen, Pieter Elisa Karel van Nes en Guillaume Henry Schmidt.

Nadat dezer dagen door Jhr. Mr. P. B. J. Vegelin van Claerbergen te Leeuwarden, namens zijne overledene echtgenoot, vrouwe Aurelia van Beijma, eene rijke gift aan het Kathol. Weeshuis aldaar werd geschonken, is later ook door jonkvrouwe Vegelin van Claerbergen, in den nijpenden nood, waarin dat gesticht zich bevindt, door de toezending eener hoogstaanzienlijke gift liefderijk te hulp gekomen.

— De heer L. van Vliet is tot lid benoemd van de koninklijke maatschappij van staatshuishoudkunde te Madrid.

Men leest in de Engelsche dagbladen een uitgebreid berigt wegens de oprigting van eene naamlooze vennootschap tot landaanwinst in Nederland, met een kapitaal van 6 millioen guldens, verdeeld in aandeelen van ƒ120. Onder de direkteuren telt men in Nederland de heeren Toe Laer, te Amsterdam, van der Lek de Clercq, lid der Eerste Kamer, en Fransen van de Put, lid der Prov. Staten van Zeeland; sekretaris te Londen de heer Nicholls. Het ontwerp strekt vooral om de platen en schorren langs de beide zijden van de Schelde, tusschen Bergen-op-Zoom en Antwerpen, in land te herscheppen. De magtiging daartoe is door Z. M. den Koning der Nederlanden voor 99 jaren verleend; het gewigt dezer onderneming is bereids door Keizer Napoleon erkend; de beroemde ingenieur hier te lande, Sir John Rennie, heeft dit plan onderzocht en goedgekeurd, hetwelk ook den bijval heeft verworven van den heer A. Greve, ingenieur van den waterstaat in Nederland en andere gezaghebbende mannen der wetenschap aldaar. Men rekent, dat reeds in dit jaar 4000 acres ter bebouwing zullen kunnen worden uitgegeven; in 1853 eene dergelijke uitgestrektheid langs Bergen-op-Zoom, en vervolgens 2500 acres 's jaars, tot de verwezenlijking van het geheele plan. De kompagnie daartoe is bereids in volle werking en de noodige gelden tot het bekomen van oktrooi zijn aan de Nederlandsche regering uitbetaald. (*H.*)

'sGRAVENHAGE, 15 Mei. De minister van Justitie heeft zijn ontslag bij den Koning ingediend.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag 14 Mei.

In deze zitting is ingekomen, eene missive van den heer Lotsy, die daarbij zijn ontslag neemt als lid der Kamer. De beraadslagingen over het wets-ontwerp betrekkelijk de zamenstelling van de regterlijke magt en het beleid der justitie zijn voortgezet. Na den afloop der algemeene beraadslagingen is art. 1 met 44 tegen 15 stemmen afgestemd. De minister van Justitie heeft daarop verklaard door Zijne Majesteit den Koning gemagtigd te zijn tot de intrekking van genoemd wetsontwerp, alsmede van dat tot regeling van het regtsgebied en aanwijzing der zetels van de regts-kollegien. Morgen ochtend ten elf ure zal de Vergadering overgaan tot de beraadslaging over de konklusie van het verslag der kommissie tot onderzoek van de staatsrekening over 1846.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Mei. Heden zijn de feesten met een groot prachtig vuurwerk besloten.

— Het Wetgevend Ligchaam heeft zich in zijne bureaux met het voorloopig onderzoek van het budget 1853 bezig gehouden, en eene kommissie van 21 leden benoemd om het rapport op te maken.

— Het gerucht betreffende den brief van den graaf de Chambord, is reeds verdrongen door de tijding dat de gen. Changarnier uit Mechelen aan den minister van Oorlog een in zeer hevige bewoordingen vervatten brief heeft doen weten, dat hij den eed van getrouwheid aan den President niet wil afleggen. Die brief eindigt met de volgende onbetamelijke woorden: »Den eed, welken de meineedige, die mij niet heeft kunnen omkoopen, van mij meent te mogen vergen, dien weiger ik."

— De *Union* beantwoordt de *Constitutionnel* aangaande den zoogezegden brief van Hendrik V aan zijne vrienden in Frankrijk. Het legitimistisch blad schijnt aan het bestaan van zulk een brief te gelooven en poogt de gepastheid daarvan te bewijzen. De *Union* deelt echter den inhoud van den brief niet mede. (Een Brusselsch blad geeft een brief te lezen, die voor de missive van den graaf de Chambord moet doorgaan. Niets pleit echter voor de authenticiteit van dien brief.)

— Men spreekt nog veel van eene wijziging in het kabinet, doch er is nog niets zekers van bekend.

— Het dagblad van Alais (in het departement du Gard) berigt, dat de overheid in onderscheidene plaatsen van dat departement, zich heeft moeten belasten met eene bende lieden uiteen te jagen, die door de kreten: *leve de sociale republiek! en leve de rooden!* de orde stoorden, de overheid smaadden en den pastoor mishandelden.

Men berigt daarentegen dat in de departementen Var, Drôme en de Neder-Alpen vele gewezene en uit hunne gevangenschap ontslagene socialisten zoodanig in hun voordeel veranderd zijn, dat men hen niet meer herkent. Zij hebben alle anarchistische gevoelens laten varen en zijn den Prins-President zeer dankbaar voor hunne hergevene vrijheid.

— Op den 1sten Junij zal Lodewijk Napoleon den eersten steen leggen voor de voltooijing van het Louvre.

— De *Moniteur* bevat een medegedeeld artikel, waarin wordt aangekondigd, dat van de 10 millioen, bij dekreet van 22 Jan. ll. toegestaan voor het bouwen van gezonde woningen voor de arbeidersklasse in groote steden, drie millioen zullen worden besteed om in de drie

volkrijkste arrondissementen van Parijs drie modelhuizen te bouwen. Eene premie van 5000 franks is door den Prins-President in zijn privé uitgeloofd voor hem die het best gekeurde plan zal leveren.

— Men is thans bezig in de Munt gouden muntstukken van 20 fr. te slaan, met de beeldtenis van den President der Republiek.

— Binnen weinige dagen zal de nationale garde van het departement Seine, volkomen georganiseerd zijn.

— De heer James Rotschild laat binnen deze hoofdstad een groot gasthuis bouwen, ter verpleging van arme zieke Israeliten.

— De *Ami de la Religion* bevat een berigt uit Jerusalem, waarin gemeld wordt dat het katholijk Paaschfeest, hetwelk dit jaar te gelijk met dat der Grieken invalt, zeer ordelijk is gevierd. Er waren ook goede voorzorgen genomen, zoo als het bezetten met 300 militairen als anderzins, om te waken tegen den naijver, die de Grieken bezielt en die hen alligt tot buitensporigheden zou kunnen verleiden.

MADRID, 8 Mei. Men spreekt hier veel van eene vereeniging tusschen de progressistische en gematigde partij. Toen dit vraagstuk, eenige weken geleden, in eene [illegible] partijen ter sprake kwam, werd het nemen een beslissing uitgesteld onder voorwendsel dat de gelegenheid daartoe nog niet geschikt was. Nadat door de laatste daden des kabinets de grenzen tusschen de vrijheid en het absolutismus naauwkeurig zijn afgebakend, hebben beide partijen de overtuiging erlangd dat er thans van weerszijden over bezwaren van ondergeschikt belang moet worden heengestapt, om daardoor te trachten zoowel de konstitutioneele instellingen als den troon te bewaren. Zoo ten minste zijn de geruchten.

— De koninklijke raad heeft het voorstel betreffende de majoraten niet goedgekeurd; omtrent dat betreffende de instelling van erfelijke pairs en andere privilegien, aan de grandeza toe te kennen, heeft hij met 25 tegen 5 stemmen besloten, dat er geene reden bestond om die veranderingen in de wetgeving te brengen en heeft zich inkompetent verklaard ten aanzien van elken maatregel, waarbij [illegible] pensioen te stellen; men zegt ook, dat de regering zich ijverig bezig houdt met de hervorming der kieswet.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Mei. Het Huis der Gemeenten heeft besloten morgen weder eene zitting te houden.

— De [illegible] der ontbinding [illegible] vastgesteld.

— Het gouverneur-generaal van Indië zou, volgens een Iersch dagblad, benoemd worden Lord Glengall, ter vervanging van Lord Dalhousie.

— De registers van het policie-kantoor te Londen, van 1851, bewijzen op nieuw dat verre de meeste misdadigers menschen zijn, wier opvoeding verwaarloosd is. Van de 72,397 personen, voor de regtbanken gebragt, konden 13,142 noch lezen noch schrijven; 55,733 konden alleen lezen, maar niet schrijven; 2974 konden lezen en schrijven, doch hune opvoeding liet veel te wenschen over. Van de 72,379 personen waren er slechts 548, die eene goede opvoeding hadden genoten, en van deze zijn er slechts 25 door het geregtshof veroordeeld.

— Een dagblad vestigt de aandacht op het vreemde verschijnsel, dat in Engeland toch inderdaad en in den besten zin des woords, bij uitnemendheid het land der aristokratie te noemen, opmerkelijke voorbeelden gevonden worden van voorname, ja zelfs koninklijke geslachten, wier afstammelingen tot de klasse van handwerkslieden, enz., zijn afgedaald, en meent, dat dergelijke herinneringen niet ongepast zijn voor de gelukkigen onzer dagen. Een achterkleinzoon van Margaretha Plantagenet, dochter van George, Hertog van Clarence, was in 1837 [illegible], zekere [illegible] in regte lijn van Edmond van Woodstock, Graaf van Kent, zesde zoon van Eduard I, Koning van Engeland, was nog kort geleden slagter te Halesowen. George Wilmot, wachter aan de *Coopersbank*-barrière, bij Dudley, stamde ook van Edmond van Woodstock af, en had, even als Smart, het onbetwistbare regt het Engelsche Koningswapen te voeren. De laatste doodgraver in het kerspel St. George, Hanover Square te Londen, was wettig en direkt erfgenaam van Thomas Plantagenet, Hertog van Gloucester, vijfde zoon van Eduard III, Koning van Engeland.

— Uit New-York is het berigt ontvangen, dat tusschen de Whig-partij in de noordelijke Staten eene scheuring is ontstaan.

— Men verzekert, dat in de laatste instructien van den heer Webster aan den kommodore Aulick vooral wordt gewezen op het nut dat eene stoomvaart tusschen Californië en China zou stichten, en wordt de kommodore gelast om, ingeval het Japansche gouvernement zijn stelsel van uitsluiting mogt blijven volharden en de kolen weigeren, die dit land in overvloed oplevert, pogingen aan te wenden, om dat gouvernement alsdan te bewegen, om door middel van Japansche stoomschepen die kolen op een naburig eiland verkrijgbaar te stellen. Alsdan zouden zich de Amerikaansche stoomschepen van kolen kunnen voorzien, zonder regtstreeks betrekkingen met Japan aan te knoopen.

— Van 1 Januarij tot 1 September 1851, werden te Valparaiso 30 Noord-Amerikaansche schepen verkocht. Door elkander bragten zij 10,000 gulden op. Vijf dier vaartuigen waren schooners; de andere groote schepen. Zij werden aldus zeer goedkoop verkocht, maar het had zijne reden. Een stuk hout, van de bark *Marie Theresa*, uit St. Francisco te Baltimore aangebragt, was geheel van den worm doorboord. Vijf maanden had dat hout in het water gelegen en het was zoo regelmatig doorknaagd, als of eene machine het deed. Die wormen brengen in de baai van St. Francisco aan vele schepen zoo veel schade toe, dat de eigenaars die tot elken prijs en zoo spoedig mogelijk moeten verkoopen.

— Een der New-Yorksche handelsbladen berekent het geheele bedrag der Kalifornische goudproduktie in 1851, op grond van uit San Francisco ontvangen berigten; volgens een berigt beloopt het bedrag 82,376,147 dollars, volgens een ander slechts 70,692,709 dollars: een bedrag van 77,000,000 dollars zou, naar het bedoelde blad meent, de waarheid welligt vrij nabij komen.

— Men schrijft uit de Hollandsche Kolonie Sheboygan, 17 April:

De kommissie, aan wie het drukken der konstitutie en eenige wetten dezes staats in de Hollandsche taal werd opgedragen, heeft een gunstig rapport uitgebragt.

Ook is de bill aangaande de Hollandsche handelmaatschappij, door deze Kamer goedgekeurd,

De agent van het huis Rothschild heeft verleden week te Baltimore, welligt den grootsten aankoop van Tabak gesloten, die nog ooit geschied is. De koop bestaat in 1700 okshoofden tabak, die voor een Duitsch huis bestemd zijn en welker waarde 80.000 dollars bedraagt.

— Het gerucht van het vestigen eener republiek op Tahiti en het afzetten van de Koningin Pomare bevestigt zich. Verscheidene Amerikanen hadden aan die beweging deel genomen.

— Het *Grenada Journal* berigt dat op 4 April is aangespoeld een scheepsbeeld, hetwelk men houdt voor een overblijfsel van het stoomschip *President*.

— Volgens berigten van Port-Philip nam de zucht tot gouddelving in die kolonie steeds toe en waren er reeds ongeveer 20,000 personen uit de naburige kolonien in de mijnen aangekomen, waaronder sommigen, gedurende eenige dagen, zelfs eene waarde van 30 £ aan goud vonden, terwijl, sedert de droogte, de gemiddelde opbrengst 8 £ daags per hoofd bedroeg. Men berekende dat er tot 15 Jan. reeds voor eene waarde van 660,000 £ naar Engeland was uitgevoerd. De prijs van het goud was £ 2.13 tot £ 3 per once.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 14 Mei. Z. M. de Keizer van Rusland is den 12 dezer uit Weenen te Dresden aangekomen.

— Men leest in de Gothenburger *Handels- och Sjofarts- Tidning* dat kapitein Lübeck, onlangs met de *Antilope*, van eene reis rondom de Wereld te Gothenburg teruggekeerd, drie nieuwe eilanden ontdekte, die niet op de zeekaarten van 1847 zijn te vinden. Zij liggen tusschen Japan en de Lu-Tschu eilanden, en wel tusschen 28° en 29°. N.Br. en 128° en 130° O. L. „Dit zijn - zegt straks genoemde Courant - welligt de zoogenaamde goud-eilanden, namelijk Ginsima (zilver-eiland) en Kinsima (goud-eiland), die volgens de Japannezen vrij ver van Japan liggen, en waarnaar de Hollanders zoo lang hebben gewatertand. De ontdekker gaf ze den naam van Prins-Oskar-eilanden.

— Men schrijft uit Frankfort dat graaf Colloredo definitief benoemd is tot Oostenrijksch gezant te Londen.

BERLIJN, 14 Mei. Gisteren heeft de Eerste Kamer over het postwet-ontwerp beraadslaagd. De kommissie van rapporteurs heeft voorgesteld het voorbeeld der Tweede Kamer te volgen, die het wetsontwerp met enkele veranderingen had aangenomen. De 10 eerste paragrafen zijn in behandeling gekomen, en door de kamer aangenomen.

ITALIE.

Men schrijft uit Florence dat te gelijk met de opheffing der Konstitutie de naam van het officieele dagblad van *Conservatore costituzionale* veranderd is in dien van *Corriere del Arno*.

De sergeant Sacchi, die gezegd wordt Turijn te hebben gered bij de ontploffing van den kruidmolen, is door die stad beloond met een pensioen van 1200 lires, het burgerregt, de bevoegdheid om zijn naam te geven aan eene straat van Borgo Dora, en met een gedenksteen, waarop zijn naam zal prijken. Bovendien wordt hem de rang van kapitein der artillerie verleend, maar met een buitengewoon uniform.

BELGIE.

BRUSSEL, 14 Mei. Te Luik is dezer dagen met buitengemeene plegtigheid voor Wijlen Z. Hoogw. Mgr. van Bommel eene lijkdienst gevierd, welke door een zeer groot getal aanzienlijke personen, zoo geestelijken als leeken, uit de voornaamste standen der maatschappij werd bijgewoond. Allen beijverden zich als om strijd om door hunne tegenwoordigheid eene hulde van dankbaarheid te brengen aan den dierbaren ontslapene.

Ook te Tongeren, waar de studerende jeugd de ijverige belangstelling van den weldadigen prelaat in zoo hooge mate ondervonden heeft, werd eene plegtige lijkdienst gehouden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 15 Mei.

ONDERTROUWD (13 Mei): A. H. van den Berg met A. van den Broeke.

GETROUWD (13 Mei): M. J. Polak met G. M. Monnickendam. - G. J. Schuyt met S. H. Veelwaard. — (14 Mei): J. H. Fock met H. F. Croockewit.

BEVALLEN (13 Mei): A. C. Noteboom, geb. Basy, D. - M. H. Nottet, geb. Bakker, D.

OVERLEDEN (8 Mei): M. E. van den Bergh, geb. Nieuwensteed, 56 j. — (10 Mei): J. W. Bauchert, 61 j. — (12 Mei): J. Scholten, 75 j. — (13 Mei): H. van Leeuwen, 56 j. — (14 Mei): P. Krillé, 78 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	14 MEI 4½ u.	gebl.	15 MEI 4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61 1/16	61 1/16	61⅛	61⅛
Dito Dito	3	72 11/16	72¾		
Dito Dito	4	92 13/16	92¾	92⅞	92¾
Dito Obligatien O. I.	4	92½	92⅝		
Amortis. Syndic.	3½	93½	92⅝		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg		99¼			
Aand. Holl. S. M.			77		
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		50¼	50⅜		
FRANKRIJK, Obligatien	3	65⅜	65½		
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5				
Dito Nieuwe	1	20⅞	20⅞	20 15/16	20⅞
Dito 2/m. Beurveil.					
Dito	3	46¾	46½		
Dito Binnenl. 2400 P.		42 9/16	42 9/16	42⅝	42 9/16
Coup. Bewijzen.		2 7/16			
Passive		5 9/16			
Fransche Uitgest.		5 4/16			
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		39 5/16	39⅝		
Dito Dito		37⅛			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106¼	106¼	106⅞	
Dito Dito 1828 en 1829		105⅜	105⅜		
Cert. bij do. 1831 en 1833		95¾	95⅝		
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	90¼	90⅜		
Dito bij *Stieglitz en Co.*		90			
Dito bij id. 5de Serie	4	89⅛			
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		[illegible]			
POLEN, Aand. à fl. 500		[illegible]	156¼		
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4⅝			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	74½	74	74 1/16	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	38 13/16	38⅝		
Dito Nieuwe	5	85 1/16	85	85 1/16	
Ween. Bank bij *Goll en Co.*					
Dito	4				
Letter B	5	85	84⅞	85	84 15/16
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito à 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5	97½			
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	3	26 1/16	26⅛	25 15/16	26⅛
VENEZUELA à £ 100	3½	43⅞			
GRENADA à £ 100	2	20⅞	20¾		
ECUADOR à £ 100		3¼			

Polen, Cert. 4 pCt. 81⅝; Grenada uitgestelde 9⅛.

Bij zeer weinig handel was in Binnenl. noch Buitenl. effekten meldenswaardige variatie, alleenlijk waren Mexikanen op nieuw lager en Uitgestelde Grenada's iets williger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f	56¾	Livorno	2/m.	f	38⅞
„	zigt	„	56⅝	Napels	„	„	84½
Bordeaux	2/m.	„	55⅞	Petersburg	„	„	1,84½
„	½/m.	„	56⅛	Weenen	6/w.	„	26½
Madrid	3/m.	„	246	Augsburg	„	„	35¾
Cadix	„	„	246	Frankfort	„	„	36⅝
Seville	„	„	242	Hamburg	2/m.	„	35
Bilbao	„	„	243	„	zigt	„	35¼
Lissabon	„	„	42	Londen	2/m.	[illegible]	[illegible]
Porto	„	„	42	„	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Genua	2/m.	„	46⅝	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 14 Mei. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840, 5 pc. 100¾; 1848, 99¾; 1852, 100¾; Spanje Ard. 1 pc. 20 7/16; Binnenl. 3 pc. 42¼; Coupons —; Rom. Leening 1835 95¼.

PARIJS, 13 Mei. Fransche 3 pc. 70,45; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 99,90; Schatk. —,—; Bank-Actien 2750,—; Belg. 1840, 5 pc. 100¾; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 47¼; Binnenl. 3 pc. 42¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834, 1010,—; 1849, 975,—; 1852, 975,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 96¼.

MADRID, 8 Mei. Spanje 3 pc. 42¼; Ardoins 1 pc. 21¼; Uitg. Schuld 8¼; Coupons 1¼.

LONDEN, 13 Mei. Cons. kont. 99⅝ a 99¾; op tijd 99⅝ a 99¾; Braz. 97½ a 98½; 1829/39 97 a 99; Den. 5 pc. 78½ a 79; N. L. 5 pc. 104 a 105; Ecuad. 4¼ a 4½; Gren. 21 a 21½; Uitgest. 9 a 9½; Mexiko 31⅞ a 32; Peru 4½ pc. 103 a 104; Uitgest. 62 a 63; Rusl. 1822 5 pc. 115 a 116, (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. 100 a 101; 4 pc. 37 a 38; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 20½ a 20¾; 3 pc. 46¾ a 47; Coup. cert. 2¼ a 2½; Passive 5⅜ a 5⅝; Holl 2½ pc 61⅝ a 61⅞; id. 4 pc. 92¼ a 93¼; Venez. 44 a 45; Uitgest. 16 a 17.

WEENEN, 13 Mei. Met. 4½ pc. 85⅞, 5 pc. 95 15/16; Bank-Actien 1230.

HAMBURG, 13 Mei. Rusl. Eng. Leen. 110¾; Stiegl. 4 pc. 89¾; Spanje, Ard. 1 pc. 20⅞; Binnenl. 3 pc. 40⅞.

FRANKFORT, 13 Mei. Met. 5 pc. 77¼; 4 pc. 62; 2½ pc. 41; Bank-Actien 1244; Darmst. Loten fl. 50 93¾; id. fl. 25 29¾; Badensche Loten fl. 50, 64¾; id fl. 35, 3⅞; Nassausche 27¾. Holl. 2½ pc. 61¼, Werk. Sch. 4 pc. 93¾; Sijndic. 3½ pc. 93½

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 Mei.

OVERZIGT DER WEEK.

Koffij. De vraag zoowel voor consumtie als op speculatie blijft aanhouden, waardoor de prijzen zich wederom eenigzints hebben verbeterd. *Ordinair Java* N°. 28 a 30 is met 26 cs., goedj ord. bleek 26½ cs. betaald. De betere soorten blank, geel en groen met zeer weinig keuze en hoogere vorderingen. — *Brazil* komt weinig ter markt en ordinair betaalt men met 21 cs., goed ordinair 22 a 23 cs. na kwaliteit.

Thee. In afwachting dat er te Rotterdam weldra wederom eene veiling zal aangeslagen worden, zonder eenige handel.

Tabak. Met alle soorten is het wederom iets stiller geworden, ofschoon de voorraad zeer beperkt blijft. — Van *Maryland* hebben er in deze week geene omzettingen uit de eerste hand plaats gehad.

In veiling zijn deze dagen verkocht: 121 ceroenen *Cuba* tot 56½ a 65 cs. van eene partij van 430 ceroenen, benevens 24 ceroenen *St. Domingo* a 33½ cs. van eene partij van 184 ceroenen, waarvan het overige opgehouden is. — Dezer dagen zijn alhier aangebragt: 522 pakken *Embalema*, 850 pakken *Akayabo*, benevens 300 vaten *Kentucky*.

Katoen. Zeer willig. Ruim 1600 pakken, meerendeels *Amerikaansch*, vonden tot verhoogde prijzen gretige afnemers, waaronder zijn begrepen 401 pakken zeilende, van New-York, per *Laura* en *Adèle*, tot 31 cs.; alsmede 245 pakken van Charleston, per *June* aangevoerd, welke dadelijk, bij de lossing, insgelijks 31 cs. hebben opgebragt.

Suiker. *Ruwe* met vrij belangrijke handel tot eene kleine verhooging van een *f* ¼ a ½ op de voorgaande Maatschappij middelprijzen. Onder meerdere niet algemeene partijtjes zijn er deze week uit de hand verkocht: 1712 kranjangs *Java*, voorger in veiling aangeslagen; 3216 kranjangs ex *Triton*, 512 kranjangs N°. 16 a 19 ex *Panama*; 216 kranjangs van vroegere aanvoer; 938 kisten *Havana*, benevens diverse merken Surinaamsch, van *f* 20½ tot *f* 24 na kwaliteit. Tegen 18 dezer zijn in veiling aangeslagen 234 vaten *Surinaamsch*. — *Geraffineerd* voor uitvoer. — Verschillende groote verkoopen tot verhoogde prijzen van *Crushed* op levering in Julij hebben er plaats gehad; onder anderen 300 mille kilo W en Z, 600 mille kilo B en H., terwijl andere raffinadeurs geweigerd hebben dezelfde aanbiedingen aan te nemen. — Men noteert *Crushed* N S R N°. 1 *f* 31¼ a ½, N°. 2 *f* 29¼ a ½, N°. 3 *f* 28¼ a 28½. B K N°. 1 *f* 28¾ a 29, N°. 2 *f* 27½. B en H N°. 1 *f* 28¼ a ½, N°. 2 *f* 27¼ a ¼. W en Z *f* 26¾ a 27. In consumtie zijn de prijzen insgelijks hooger aan te nemen. *Melis* Stoom N S R N°. 1 *f* 62 a 63, N°. 2 *f* 57 a 58, N°. 3 *f* 55 a 56. B K N°. 2 *f* 58 a 59 B en H N°. 3 *f* 55. S en T N°. 1 *f* 55. N°. 2 *f* 54. W en Z *f* 50 a 51. *Basterden*, geel *f* 43 a 46, helbruin *f* 39 a 42, bruin *f* 36 a 38. *Stroop*, Stoom *f* 15, O F *f* 17 a 18.

Specerijen. Met belangrijke handel tot verhoogde prijzen in *Notenmuskaat* N°. 1 tot 175 cs., N°. 2 tot 145 cs., N°. 3 tot 112 cs., N°. 4 tot 75 cs. — *Foely* D tot 160 cs. — *Amboina Nagelen* N°. 1 a 33 cs., N°. 3 tot 35 cs. — Ook voor *Sumatra Peper* blijft de vraag aanhouden; voor groote balen 21¼ cs., kleine balen en matjes 22¼ a 23 cs.

Gedroogde Fruiten. Voor het oogenblik zeer moeijelijk te verkoopen; de prijzen houden zich staande.

Rijst. Deze week zijn nog uit de eerste hand verkocht: 465 balen mooi grof blank ongepeld *Java* a *f* 7¼ ex *Ocean*. — De hierop aangekondigde veilingen tegen 25 dezer van 14,953 balen ongepeld *Java*, zoo gezond als beschadigd, hebben allen verderen handel belet. Ook in gepelde soorten gaat voor het oogenblik weinig om.

Potasch. Petersburger *Casan* blijft tot *f* 12 E. te koop. Toscaansche *f* 13½ E. Amerikaansche *f* 15 a 14½ E.

Was. Inlandsch geel hond zich op *f* 84 a 85. Honig. Havana *f* 13 a 14 E. na kwaliteit.

Verfwaren. *Java Indigo* en *Cochenille* tot veilingsprijzen zeer gezocht en heeft men zelfs voor enkele goed gekochte kavelingen 10 a 5 cs avans bewilligd. In *Verfhouten* bepalen zich de omzettingen tot kleine partijtjes, met iets flauwere prijzen. — *Harst.* Nadat er eenige honderd vatjes Amerikaansch bruin tot *f* 2½ R. C. zeilende zijn afgegeven, wordt de prijs nu iets hooger gehouden. — *Zwavel.* *Ruwe* goed Secunda wordt op *f* 3¾ en Prima *f* 4¼ gehouden — *Meekrap* zonder verandering.

Hennep met eenige handel tot de volgende prijzen: Riga Poolsch Rein *f* 63, Pas *f* 60, Petersburger Rein *f* 60, Uitschot *f* 58, Halfrein *f* 54. 100 Pakken *Manilla*, in veiling aangeslagen, zijn uit de hand verkocht.

Droogerijen. *Cassia Fistula.* Hiervan is eene partij van 132 fardeelen tot geheimen prijs bij inschrijving verkocht. — *Cassia Vera.* Onder meerdere aangekomene partijen, dewelke nog gelost moeten worden, zullen er in het begin der volgende week reeds 532 pakken ex *Panama* ter verkoop gebragt worden, waarna men de waarde van dat artikel, hetwelk voor het oogenblik nominaal is, beter zal kunnen beoordeelen. — Van Chineesche Kaneel zijn 80 kisten tot volle prijzen afgedaan. — *Campher.* Ruwe Japansche tot 48 a 50 cs. te koop. *Perl Sago.* Eene partij van 50 kisten goede kwaliteit is tot de consumtie overgegaan. *Gom Copal en Damar* zeer gevraagd. — *Sponsen.* Italiaansche in de fijne soorten goed te plaatsen en zijn hiervan 6 kisten tot coulante prijzen afgegeven.

Sterke Dranken. *Genever* 100 % eerste soort *f* 15½, tweede soort *f* 14½. — *Moutwijn* 91 % *f* 11½ a kontant.

Banca-Tin is wederom gerezen en wordt nu op *f* 51¼ a *f* 51½ gehouden.

Vetwaren. *Talk* flaauw; Petersburger blanke en geele voor Kaarsen *f* 23. — *Smeer.* Amsterdamsch Gesmolten Inlandsch *f* 21. — *Talk-Olij* *f* 28; *Reuzel-Olij* *f* 31; *Patent-Olij* *f* 33½ a kontant. — *Traan* zonder handel. Walvisch *f* 37½; Robben *f* 37; Berger bruin *f* 44; Loog *f* 48. — *Rondvisch* *f* 7 — *Haring.* Volle *f* 19. — *Noordvisch* *f* 18 a 20. — *Ansjovisch.* Van de nieuwe vangst zijn reeds eenige weinige ankers aangebragt, waarvan de kwaliteit niet mooi, vrij grof en groot is. — De prijzen van alle jaargangen zijn voor het oogenblik nominaal.

ROTTERDAM, 14 Mei. De ca. 2350 b. beschadigde Bengaal Rijst, heden geveild, zijn verkocht van *f* 3¼ tot *f* 6, naar mate van beschadigheid.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 14 Mei. Rogge. Doordien verkoopers aan eenige prijsverlaging hebben toegegeven, was de handel gedurende deze week vrij levendig, en werden zoo voor consumptie als ter speculatie, de volgende partijen omgezet: 143/2 ℔ Koersche *f* 196 6/w. en *f* 192 6/w.; 146/2 ℔ Fransche *f* 192 6/w.; 141/2 ℔ n. Riga *f* 184 1/m.; 144/2 ℔ Koersche *f* 194 in consumptie; en 144/2 ℔ Archangel *f* 188 1/m.; 145/2 ℔ Koersche *f* 185 6/w.; 145/2 ℔ dito *f* 190 6/w. in entrepot.

Gerst werd in het begin dezer week bij partij lager afgegeven, als: 131/2 ℔ N. Libau *f* 170, 177 6/w., 178 3/m; 128/2 ℔ Fransche *f* 150; later werden bij uitsluiting de volgende hoogere prijzen bedongen. 132/2 ℔ N. Libau *f* 182 6/w.; 132/2 ℔ dito *f* 184 6/w.; 131/2 ℔ dito *f* 182 6/w.

Moutwijn. Daar Zaturdag tot den marktprijs van *f* 11 slechts enkele posten te bekomen, en vele orders over waren, verhoogde de markt Maandag a *f* 11¼, welke prijs zich de volgende dagen staande hield, niettegenstaande er slechts weinig orders inliepen.

[illegible] arige) *f* 10,00 a 10,50; Rogge *f* 7,00 tot *f* 7,50; Garst *f* 5,30 a *f* 5,60; Boekweit *f* 6,40 tot 6,80; Haver *f* 3,40 tot 4,00; Groene Erwten *f* 8,50 tot *f* 11,50; Boter *f* 0,50 tot *f* 0,70, het Ned. ℔; L. Kaas *f* 20 tot *f* 24 de 100 Ned. ponden.

ALKMAAR, 14 Mei. Kaas: Kleine *f* 14,25, middelbare *f* 13, commissie *f* 11,50.

MIDDELBURG, 13 Mei. Tarwe. Puike Zeeuwsche *f* 8,25, iets minder *f* 8,15 a 8; puike jarige Walchersche begin Beurs *f* 8,25, later *f* 8 a 8,15 naar deugd, puike Nieuwe *f* 8,40, 8,50 a *f* 8,60, minderer soorten *f* 8,10 a *f* 8,30 naar kwaliteit. — Rogge *f* 7,50 a 7,60. — Gerst. Winter *f* 5 a 5,25; dito Zomer *f* 4,80 a 4,90 naar deugd. — Walch. Witte en Bruineboonen *f* 10,50 a 11,50 naar deugd. — Erwten. Kleine *f* 7,25 a 7,50, groote *f* 7,75 a 8 pr. Mud. — Koolzaad *f* 10,25 a 10,50. — Raap-Olie *f* 35,50; Patent-Olie *f* 35,50; Lijn-Olie *f* 32,50 pr. Vat.

ZWOLLE, 14 Mei. Tarwe *f* 8,25 a 9,25. — Rogge *f* 6,50 a 7,10. — Garst *f* 5,40 a 5,70. — Haver *f* 3,60 a *f* 3,90. — Boekweit *f* 5,00 a 6,30. — Boonen *f* 6,40 a *f* 6,90. — Aardappelen *f* 1,50 a 2,30. — Boter per ⅛ ton *f* 11,25 a 12,25, per Ned. ℔ 55 a 60 cs.

DEVENTER, 14 Mei. Tarwe *f* 8,00 a 8,75. — Rogge *f* 6,50 a 6,80. — Garst *f* 5,20 a 5,50. — Haver *f* 3,40 a *f* 3,70. — Boekweit *f* 6,00 a 6,20. — Boter per ⅛ ton *f* 9,25 a 11,50.

ANTWERPEN, 14 Mei. *Koffij* Er zijn gedaan 1000 b. Brazil en 700 b. Dom. en eenige 100 b. Java. Het artikel souteneert zich ferm.

Katoen. Blijft gezocht tot goede prijzen. Er zijn gedaan ruim 700 b. Florida en Mobile en 600 b. uit de hand verkocht.

Huiden. Er zijn gerealiseerd 5500 dr. en 5000 gez. Buenos-Ayres.

Granen als gisteren. Tarwe stil. Eenige partijtjes Rogge zijn gedaan tot *f* 6⅞ a 8¼.

LONDEN, 13 Mei. *Ruwe Suiker.* In [illegible] om, doch tot lager prijzen zijn er geen verkoopers. Eb zijn 340 v. verkocht. Vreemde. De vraag wordt minder, in veiling zijn verkocht 460 k. bl. Havana, beschadigd tot 33 s., 6 d. a 37 s.; 1019 z. Afrik. tot 30 s., 6 d. a 34 s.; doch 6000 z. Manilla zijn opgehouden tot 31 a 32 s. voor niet gekleide en 10,090 z. Chineesche tot 31 a 34 s. 6 d., dat is tot volle prijzen. — *Geraffineerd.* Met veel vraag voor consumtie, doch zonder merkbare rijzing; goed a fijn lompen golden 47 a 50 s.; gestampte onveranderd, maar gezocht voor uitvoer.

Koffij. Native Ceylan met levendiger vraag met eenige rijzing van prijs. Uit de hand zijn gedaan 6000 b. tot 44 s. a 44 s, 6 d. In Plantage gaat veel om tot gesoutineerde prijzen.

Rijst ferm: 2000 O. I., 7 werden gedeeltelijk verkocht in veiling tot 9 s. a 9 s. 6 d. voor middel, 9 s. 5 d. a 10 s. voor goed en 11 s. a 11 s. 6 d. voor fijn wit Bengaal.

LIVERPOOL, 13 Mei. Gisteren bedroeg de verkoop 10000 b. en heden 12000 b.

BORDEAUX, 11 Mei. *Voorloop* Armagnac 45; Marmanda 43,75. De disponibel 3/6 blijft staan op 74,50.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 15 Mei. Het schip 's Gravenhage, Kapt. E. I. Nink Blok, van Banjoewangie naar Rott. met schade te Brouwershaven binnengebragt, heeft, volgens brief van Brouwershaven van den 13 dezer, een aanvang gemaakt met lossen.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 14 Mei. Kapt. Fright, Sperwer, Nederl. Oorl. Brik, Suriname.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Zeemeeuw, Kaijzer 2014 b. Rijst, A. Ahlers Jr.; 2636 b. dito, van Heeckeren en Comp; 1961 b. dito, 2087 boss. Bindr. 4 k., 6 b. Koopmanschappen, Gebr. Hartsen; 100 k. Gember, Toelaer en Comp; 18 m., 2 k. Koopmanschappen, Order.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Pieter Cornelisz. Hooft, de Boer: 3,590 b. Koffij, 3,825 k. Suiker, 1070 sch. Tin, 2,383 boss. Bindrottingen, N. H. M.

AKIJAB, Chalmees, Smith 9665 b. Rijst, 849 p. Tabak van Eeghen en C°.

HAVANA, Centurion, de Anita 1450 k. Suiker, B. Kooy, Jzn.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWE-DIEP, 14 Mei. Het Goede Vertrouwen, F. C. H. Kock, n. Bat. - Javaan, G. J. Teensma, n. id. - Sumatra, J. A. Keeman, n. id. - Admiraal van Heemskerk, P. Kleij, n. id. - Elizabeth en Antoinette, H. A. Bezier, n. id. - Java Koerier, F. G. Rienitz, id. - Cesar, J. Hooglandt, Padang. - Havana Packet, A. A. Harken, Havana.

ADVERTENTIEN.

Door de Kiezers-Vereeniging te Amsterdam,

worden bij de herstemming voor twee Leden van de **PROVINCIALE STATEN**, in het **VIJFDE KIESDISTRICT**, op Dingsdag den 18den Mei, aanbevolen de Heeren:

J. BROUWER ANCHER.

Mr. P. J. TEDING VAN BERKHOUT.

W. C. VAN VOLLENHOVEN, *Onder-Voorzitter.*
R. DANIEL WOLTERBEEK, *Secretaris.*

(1922)

Ten gevolge der goedgunstig door Z. M. den KONING verleende Bewilliging, zal op den 18den dezer de **TREKKING** geschieden der **LOTERIJ**, ten behoeve van het *Fonds ter uitbreiding der R. C. Bewaarscholen binnen Amsterdam*, voor arme Kinderen, welke geheel kosteloos worden opgenomen. Onder de Prijzen zijn er prachtige geschenken van H. M. de KONINGIN en H. K. H. Prinses FREDERIK der NEDERLANDEN. De rijke verzameling munt zoowel door Kostbaarheid en Sierlijkheid, als door groote verscheidenheid der Voorwerpen uit. Ze is dagelijks van 11 tot 7 ure, tot en met aanstaanden Maandag den 17den Mei, voor een ieder ter bezigtiging gesteld in het Lokaal der Bewaarschool (**St. Pius-Gesticht**) gelegen in de Kerkstraat bij de Spiegelstraat. Aldaar zijn Loten a *f* 2,50 te verkrijgen. (1920)

(1923) Men zoekt hier ter stede **IEMAND** die *vlug*, *duidelijk* en *zonder spelfouten* Nederduitsch schrijft, en genegen is, tegen behoorlijke vergoeding, dagelijks eenige uren van den voorochtend werkzaam te zijn. Hierop reflecteerende adresseere men zich met de noodige inlichtingen Lt. P. E. aan het Bureau van dit Blad.

Bij een Mr. Timmerman hier ter stede, verlangt tot verdere opleiding in het **TIMMERVAK**, zijn 15 jarigen Zoon geplaatst te zien. Iemand daartoe gelegenheid hebbende, wordt minzaamst verzocht onder Lt. E. P. of mondelings zijn adres op te geven aan den Uitgever dezer Courant. (1924)

Bij den Uitgever dezer Courant zijn nog verkrijgbaar [illegible] GESCHIEDENIS DER

ARMEN-ZUSTERS,

(*Petites Sœurs des Pauvres,*)

DOOR

L. AUBINEAU.

Uit het Fransch. In klein 8°. 61 bladz. compres gedrukt Prijs 20 Cents.

EEN WOORD VAN WAARHEID

OVER HET

RELIGIEUSE LEVEN

DER

VROUWEN.

Oorspronkelijk naar 't Engelsch geschreven door Lady..
Prijs 25 Cts.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.